

PRIKAZ SKUPA «TEORIJA I PRAKSA ZAJEDNO - TRENDovi U PREVENCIJI», ODRŽANOG 10. STUDENOG 2007. U ZAGREBU

Na Sveučilišnom kampusu Sveučilišta u Zagrebu 10. studenog 2007. održan je stručni skup pod naslovom «Teorija i praksa zajedno- Trendovi u prevenciji». u okviru ciklusa četiri stručna skupa: «Teorija i praksa zajedno». Skup je održan u organizaciji Hrvatske udruge socijalnih pedagoga, u suradnji sa Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu.

Hrvatska udruga socijalnih pedagoga (dalje u tekstu: HUSP) je strukovno udruženje socijalnih pedagoga Republike Hrvatske. U razdoblju od 1999.god. osnovni ciljevi HUSP-a su :

- promicanje socijalne pedagogije,
- unapređenje socijalnopedagoške prakse i profesionalnog identiteta,
- stručno usavršavanje socijalnih pedagoga.

Sukladno ciljevima HUSP-a, cilj skupa je bio prihvaćanje Prijedloga Zakona o socijalno pedagoškoj djelatnosti, izrađenog u suradnji s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi. Drugi cilj skupa se odnosio na prikaz aktualnih trendova iz teorije znanstveno- istraživačkog rada vezanog uz prevenciju poremećaja u ponašanju, te primjera dobre prakse preventivnih programa koje socijalni pedagozi provode unutar svojih radnih mjesta.

Skup je bio strukturiran kroz plenarno predavanje i rad u nekoliko sekcija koje djeluju unutar HUSP-a; Sekcija domova, Sekcija škola, Sekcija centara za socijalnu skrb te Sekcija zdravstva. Tijekom skupa održano je deset izlaganja. Također je održana Izvanredna skupština HUSP-a.

Skup je započeo pozdravnim govorom Dubravke Marušić, predsjednice HUSP-a. Nakontoga je dekanica Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta prof. dr.sc. Draženka Blaži naglasila svoje veliko zadovoljstvo prvim stručnim skupom na Sveučilišnom kampusu, koji je nova lokacija Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta. Također je najavljena i daljnja podrška ciklusu stručnih skupova u organizaciji HUSP-a. Prof.dr.sc. Mladen Singer, umirovljeni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci je podržao inicijativnost za daljnju afirmaciju struke socijalnog pedagoga, kroz stručna usavršavanja. Naglasio je „borbu“ za afirmaciju struke koja je pre-

thodila ovom stručnom skupu, kroz dugi niz godina i na raznim radnim mjestima gdje se socijalni pedagog kao stručnjak pojavljivao po prvi puta, te dokazao svoju profesionalnu vrijednost. Time su se otvorile prilike i za slijedeće generacije socijalnih pedagoga.

Dr.sc. Valentina Kranželić i dr.sc. Martina Ferić Šlehan su održale plenarno predavanje pod nazivom „Prevencija-od teorije do prakse“.

Prikaz izlaganja koji slijedi je napravljen na temelju sažetaka radova koji su voditelji izlaganja predali organizatorima skupa.

Dubravka Stijačić je unutar Sekcije zdravstva održala okrugli stol pod nazivom “Preventivni program za djecu u riziku da razviju psihopatologiju- duševne bolesti; shizofrenia, bipolarni poremećaj; depresija”. Na okruglom stolu diskutiralo se o mogućnostima prevencije mentalnih bolesti kod djece čiji se jedan ili oba roditelja liječe od neke duševne bolesti. Tema se pokazala interesantnom i privukla veliki broj prisutnih. Pokazalo se da brojni socijalni pedagozi imaju poteškoće u radu sa djecom koja boluju od neke mentalne bolesti, posebno s djecom kod kojih je dijagnosticiran organski poremećaj. Cilj okruglog stola bio je napraviti mrežu socijalnih pedagoga, kako bi poboljšali komunikaciju u radu s djecom čiji se roditelji psihijatrijski liječe i počeli raditi na preventivnom programu. No, izlagateljica zaključuje da taj cilj nije ostvaren, jer se pokazalo da su prisutni više zainteresirani za metode rada sa djecom sa organskim poremećajem.

Alemka Valerjev je unutar Školske sekcije prikazala “Rad socijalnih pedagoga u riječkoj regiji” (Abramović, Ivanović, Valerjev). Tradicija rada socijalnih pedagoga u osnovnim školama grada Rijeke duža je od dvadeset godina. Socijalni pedagozi sudjelovali su u izradi Pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju djece s posebnim potrebama. Zajedno s ostalim kolegama, defektolozima, koji su radili u osnovnim školama, izradili su novi model defektološkog rada koncipiranog na Pravilniku (NN 23/91) i omogućili stručni, defektološki rad po specijalnostima. Od 1992. god. u Riječkom modelu socijalni pedagozi započinju svoj stručni rad na prevenciji, detekciji,

dijagnostici i ranoj intervenciji djece rizične za razvoj poremećaja u ponašanju i djece kod koje je dijagnosticiran hiperaktivni poremećaj, poremećaj pozornosti i progredirajuća psihopatološka stanja. U svom radu djeluju u tri smjera: 1. edukacija učitelja i stručnih suradnika u prepoznavanju rizične djece i poremećaja u ponašanju, 2. primjereno postupanje u svakodnevnoj pedagoškoj praksi, 3. rad s roditeljima i pružanje stručne pomoći učenicima. Izlagateljica zaključuje da se učinkovitost socijalno pedagoškog rada u prevenciji poremećaja u ponašanju na riječkom području očituje u činjenici da je većina učitelja dobila osnovne informacije kako prepoznavati rizičnu djecu, djecu s ADHD-om i djecu s poremećajima u ponašanju. U većini škola postignut je visok stupanj rane detekcije, te time i mogućnost učinkovitog djelovanja i svrsishodne pomoći. Učenici s hiperaktivnim poremećajem do osnivanja novog modela socijalnopedagoškog rada, bili su nespješni u školi. Učitelji su ih opisivali kao neodgojenu i razmaženu djecu te su najčešće bili isključivani iz školskog sustava. Danas su ti učenici u školi uspješniji, završavaju osnovnu školu bez ponavljanja razreda i uključuju se u srednjoškolsko obrazovanje. Upravo je u tijeku zapošljavanje socijalnog pedagoga u srednjoj školi i time se nastoji osigurati stručna pomoć tim učenicima i tijekom srednjoškolskog obrazovanja. Trenutno u riječkim osnovnim školama radi 7 socijalnih pedagoga. To nije dostatno za kvalitetno pružanje pomoći svim učenicima kojima je njihova stručna pomoć potrebna te se intenzivno radi na pronalaženju načina za novim zapošljavanjem. Grad Rijeka i Primorsko-goranska županija su lokalna zajednica gdje je razvijena tradicija ulaganja u kvalitetu osnovnoškolskog obrazovanja i programe prevencije i gdje je prepoznata nužnost socijalnopedagoškog rada u školi, ali i u predškolskim ustanovama. Kroz izlaganje se također govorilo o mogućnostima i postignućima socijalno pedagoškog rada u Gradu Opatiji. Grad Opatija je prva lokalna zajednica koja je u Osnovnoj školi „Rikard Katalinić Jeretov“ osigurala rad kompletnog stručnog tima, kojeg uz školsku psihologinju i pedagoginju čine i socijalna pedagoginja, logopedinja i rehabilitatorica. S ciljem prevencije, detekcije, dijagnostike ranog interveniranja, model defektološke pomoći u Gradu Opatiji vertikalno je postavljen te se djeca sustavno i stručno prate od vrtičke do kraja osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja. Interdisciplinarni i transdisciplinarni rad u stručnim timovima škole i vrtića omogućava pružanje sveobuhvatne i pravovremene stručne pomoći i podrške stručnjaka različitih profila. Nadalje, izlagateljica je predstavila ulogu socijal-

nog pedagoga - voditelja područne škole u Dječjoj bolnici Kantrida. Od 1993. godine voditelj je defektolog smjera poremećaji u ponašanju. Svoja stručna znanja primjenjuje svakodnevno u timskom radu sa učiteljima i odgajateljima, kliničkim psiholozima i medicinskim osobljem. Na neuropedijatrijskom odjelu pruža se stručna pomoć djeci koja imaju ADHD, teškoće učenja ili epilepsiju. Djecu i obitelj poučava se vještinama socijalne komunikacije i osnažuje ih se za bolje snalaženje u primarnom okruženju. Intenzivnom suradnjom sa ravnateljima i stručnim suradnicima škola iz kojih djeca dolaze, senzibilizira ih se za njihove posebnosti, poučava o primjerenom postupanju i pruža mogućnost primjerenog uključivanja u nastavni proces nakon bolničkog liječenja. S ciljem unapređenja rada i proširivanja bolničkih škola u ostalim dječjim klinikama u Hrvatskoj, defektolog aktivno sudjeluje u radu mnogih liječničkih stručnih skupova. Rad na prevenciji poremećaja u ponašanju ostvaruje se i kroz tematska predavanja studentima poslijediplomskog studija na Medicinskom fakultetu u Rijeci.

U zaključku izlaganja autorica navodi da se pravovremenim ulaganjem u pozitivan razvoj djece i mladih kroz socijalnopedagoški rad senzibilizira javnost za specifične potrebe mladih i ostvaruje se višestruka dobrobit lokalnih zajednica kroz sve veći broj osnažene djece.

Martina Tomić Latinac je unutar Školske sekcije prikazala provedbu projekta "Za sigurno i poticajno okruženje u školama - program prevencije vršnjačkog zlostavljanja. Projekt Ured UNICEF-a za Hrvatsku počinje provoditi krajem 2003. kampanjom u medijima za podizanje svijesti javnosti o problemu nasilja u školama. Od početka provedbe programa do danas u program su se uključile 233 škole u Hrvatskoj. Projekt je zamišljen kao višegodišnje nastojanje promjene stavova, razine tolerancije prema nasilju, kako bi se potaknula suradnja i uvažavanje te spriječila daljnja pojava nasilnih ponašanja među djecom. Zlostavljanje kojim se bavi UNICEF-ov program nije bilo koja vrsta nasilnog ponašanja, nego je riječ o specifičnim i rasprostranjenim oblicima nasilja, a to je vršnjačko zlostavljanje. Vršnjačko zlostavljanje je zbroj negativnih, namjernih i opetovanih postupaka od strane jedne osobe ili grupe. Važno je napomenuti da odnos djeteta koje zlostavlja i djeteta koje trpi zlostavljanje prati nesrazmjer snaga. Pilot - program je izradila Jasenka Pregrad, a odobrio ga je Stručni savjet programa. Ciljevi su:

1. povećati razinu osviještenosti o problemu kod djece, zaposlenika škole, roditelja i lokalne zajednice;

2. povećati razinu znanja o načinima i mehanizmima djelovanja u školi;
3. potaknuti spremnost na akciju i promjene kod svih zaposlenih, djece, roditelja i čimbenika u društvenoj sredini.
4. stvoriti sustav podrške i zaštite djeci koja trpe nasilje ili se ponašaju nasilno;
5. uključiti djecu, zaposlene, roditelje, stručnjake i lokalnu zajednicu u proces promjena ponašanja i stvaranja drugačije klime u školi;
6. osigurati trajnost i održivost projekta;
7. evaluirati projekt - učinke i koristi za djecu.

Autorica navodi slijedeća postignuća programa: 233 škola u više od 85 mjesta diljem Hrvatske su se uključile u projekt ; 129 škola je uspješno završilo osnovni dio programa i dobilo priznanje „Škola bez nasilja“; preko 123.000 učenika sudjeluje u programu; program u školama provodi više od 8.000 učitelja; dobrovoljnim priložima građana do sredine 2007. prikupljeno je 3.800 000 kuna; u školama je podijeljeno više od 115.000 priručnika za roditelje i više od 120.000 radnih bilježnica za djecu na temu sprječavanja vršnjačkog nasilja; tiskano je 3.000 Priručnika za učitelje koji su besplatno distribuirani školama uključenim u projekt ; svaki učenik je proveo najmanje 40 školskih sati učeći i razgovarajući o problemu vršnjačkog nasilja; više od 2.000 djece je educirano za vršnjake pomagače. U ispitivanju javnog mnijenja dokazano je da je 92% ispitanika je upoznato s akcijom „Stop nasilju među djecom“, a 43% ispitanika je na neki način sudjelovalo (najčešće novčanim prilogom).

Sanja Orešković Vrbanec je unutar Školske sekcije izložila “Program prevencije neprihvatljivih ponašanja djece”, koji se porvodi unutar Udruženja „Djeca prva”.

Program se provodi na području grada Zagreba već sedmu godinu. Prvenstveno se temelji na osnaživanju pozitivnih vrijednosti, razvijanju znanja, vještina, ponašanja, koji su značajni prediktori socijalno prihvatljivog ponašanja. Glavni cilj programa jest doprinijeti prevenciji neprihvatljivih oblika ponašanja kod osnovnoškolske djece. Specifični ciljevi su:

1. Ojačati prosocijalna ponašanja djece
2. Ojačati roditeljsku kompetenciju za odgoj djece
3. Poticati školsko ozračje usmjereno na potrebe djece.

Aktivnosti programa teku kroz identifikaciju korisnika, radionice s djecom (dva puta mjesečno),

obiteljsko savjetovalište (6 sati mjesečno), radionice s roditeljima (4 - 6 susreta u toku šk. god.), konzultacije s učiteljima (min. jednom mjesečno), organizacijske supervizije (jednom mjesečno), razvojno-integrativna supervizija (svaka dva mjeseca), te vrednovanje. Svaku grupu korisnika vode stručni suradnik iz škole i vanjski stručni suradnik - ukupno 5 timova. U grupnom radu s djecom priključuju se i njihovi učitelji/ice- ovo se pokazalo ključnim elementom u daljnjoj održivosti pozitivnih efekata programa. Unutar ovog programa, također se izvodi i „Projekt dodatne edukacije učitelja”, koji je kao oblik izvaninstitucionalne neformalne edukacije proizišao iz idejnog programa. Proveden je u svim školama u kojem je provoden program Prevencija neprihvatljivog ponašanja djece i mladeži, te je proširen i na ostale osnovne škole koje su za njega pokazale interes, na području Grada Zagreba i Grada Velike Gorice. Autorica je zaključila izlaganje mišljenjem da projekt doprinosi ispunjavanju treće komponente bitne za prevenciju neprihvatljivog ponašanja, a to je osiguravanje vanjskih sustava koji potiču i podržavaju razvoj djeteta.

Karmela Ranteš je unutar Sekcije domova vodila radionicu na temu: “Socijalno pedagoška prevencija na trećoj razini poremećaja u ponašanju: mogućnosti afirmativnog razvoja osobnosti kod maloljetnika u institucionalnom tretmanu obzirom na njihove interese” (Mirolović Vlah, Ranteš). Svrha radionice je bila potaknuti stručni dijalog koji se temelji na argumentima socijalno pedagoškog koncipiranja prevencije nepovoljnog razvoja. Cilj je unaprijediti stručni rad s mladima visokog i vrlo visokog rizika na kontinuumu rizika i intervencija (Bašić, Žižak i Koller-Trbović, 2004). Voditeljica je govorila ponajprije o maloljetnicima i mlađim punoljetnim osobama muškog spola koji dulje vremensko razdoblje manifestiraju poremećaje u ponašanju za koje se može reći da su posljedica složene etiologije. Ustvrdila je da postoji indikacija za multidisciplinarni pristup radi uočenih psihosocijalnih razvojnih teškoća koje ujedno predstavljaju i društvenu opasnost. U kontekstu multidisciplinarnog, odnosno interdisciplinarnog pristupa, voditeljica je otvorila pitanje socijalno pedagoške argumentacije za unapređivanje stručnog rada. Navedeni cilj će se pokušati realizirati pristupanjem trima zadacima kako slijedi: izradom radnih listova, provođenjem interakcijske radionice s izvođenjem zaključaka, te objavljivanjem sveukupnog materijala. Voditeljica je zaključuje da je radionica bila uspješno, obzirom na prisustvo stručnjaka socijalnih pedagoga svih dobnih skupina, i članova svih sekcija unutar

HUSP-a, osim zdravstva. Osim toga je zaključila kako je potrebna kontinuirana razmjena iskustva između svih socijalnih pedagoga, više stručnjaka u domovima - više socijalnih pedagoga, rad na jačanju pozitivnih promjena u odnosu prema sebi i drugima, te se od korisnika očekuje veći intenzitet i širi spektar tretmanskih postupaka usmjerenih na poboljšanje odnosa korisnika prema sebi i drugima. Pošto znanstveno utemeljenih evaluacija u domovima nemamo, niti programiranja koje postoji samo na papiru, potrebno je također utvrđivanje profila odgajatelja. Voditeljica je uočila potrebu da se preventivno prije izlaska iz doma, dijete pripremi za samostalan život uz moguće treninge životnih vještina. Potrebna je kvalitetna suradnja stručnog kadra, jednoglasno se predlaže transparentnost programa i potreba da se zapošljavaju socijalni pedagozi na njima. Potrebno je promatrati interese korisnika i sukladno s njima organizirati aktivnosti slobodnog vremena.

Jelena Čugalj je unutar Sekcije centara za socijalnu skrb vodila radionicu s naslovom "Male kreativne socijalizacijske skupine na međimurskom području" (Čugalj, Wranna). Cilj i svrha rada „malih kreativnih socijalizacijskih skupina“ (u nastavku MKSS) je prevencija i otklanjanje neželjenih odstupanja u ponašanju djece i učenje socijalnih vještina putem igre. Pretpostavka je da će se stvaranjem male društvene skupine djece osnovnoškolskog uzrasta moći pozitivno djelovati na pravilan rast i razvoj djece, učenje socijalnih vještina, uslijed čega će doći i očekuje se pozitivno funkcioniranje na planu škole, obitelji, prijatelja, vršnjaka i šire društvene zajednice. Ciljevi programa su:

- razvoj zaštitnih čimbenika kod djece;
- modifikacija ponašanja djece putem igre i kreativnog stvaralaštva;
- osnaživanje i jačanje samopouzdanja;
- jačanje pozitivne slike o svakom djetetu;
- učenje socijalnih vještina; poticaj i razvoj kvalitetne komunikacije;
- senzibiliziranje nastavnika i učitelja o problemima djece;
- upoznavanje socijalnog okruženja o pozitivnim promjenama svakog djeteta;
- osvještavanje roditelja za uočavanje problema koje djeca imaju, a isto tako i njihovo aktivno uključivanje u rješavanje istih;
- izmjene roditeljskih stavova o odgoju; primjerenije iskazivanje osjećaja roditelja spram djece;

-razvoj i unapređenje roditeljskih i komunikacijskih vještina.

U MKSS uključena su djeca iz rizičnih obitelji - obitelji koje svojim načinom života pogoduju razvoju i nastanku poremećaja u ponašanju kod djece i mladeži. Najčešći čimbenici su: poremećeni odnosi u obitelji; narušeni partnerski odnosi; stresni događaji (razvod roditelja, smrt roditelja, preseljenje); odsustvo roditeljske brige i nadzora; alkoholizam; strogost roditelja i teško kažnjavanje. Također, uključena su i djeca koju stručni suradnici škola, kao i nastavnici i učitelji detektiraju u školi kao „teško odgojivu djecu“. To su djeca koja su: verbalno i fizički agresivna; hiperaktivna djeca; djeca sklona lažima, izmišljanjima i manipulacijama; djeca evidentirana kao maloljetni počinitelji kaznenih djela; djeca koja ometaju nastavu svojim ponašanjem; djeca koja se ističu neprihvatljivim ponašanjem izvan nastave; djeca koja češće neopravdano izostaju sa nastave ili kasne na nastavu; djeca koja su neuspješna u savladavanju gradiva; djeca koja su izrazito povučena i nesigurna, izolirana od vršnjaka; djeca koja manifestiraju određene oblike poremećaja u ponašanju, npr. povremeno pušenje, uzimanje alkohola, „snifanje“, otuđivanje imovine itd. Prije uključivanja u preventivni rad traži se dobrovoljni pristanak roditelja i djeteta za ulazak u MKSS. U sklopu programa se održavaju i roditeljski sastanci na kojima se nastoji roditelje upoznati s programom rada i teškoćama u odrastanju djece. Vrlo je bitna suradnja i podrška roditelja. Formiranju skupina prethodi temeljito upoznavanje djece i obitelji kroz socio-amnestičke podatke prikupljene od djelatnika centra za socijalnu skrb, zapažanja učitelja, nastavnika i voditelja djece. Posebna pozornost se usmjerava na pozitivne osobine svakog djeteta. Grupe se formiranju po uzrastu, ali i težini prisutnog poremećaja. Rad MKSS provodi se jedanput tjedno u trajanju od 90 minuta u prostorijama škole u točno određeno vrijeme.

U grupi rade dvije osobe - voditelj i kovoditelj, koji su prošli edukaciju i koji se za svaki susret grupe pripreme, međusobno nadopunjavaju i pomažu. Kroz grupne susrete s djecom obrađuju se različiti sadržaji kao npr. samopredstavljanje, upoznavanje kroz različite načine izražavanja, utvrđivanje normi i pravila ponašanja u grupi i izvan nje, iznošenje očekivanja i strahova. Velika pozornost posvećuje se verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji, vještinama aktivnog slušanja i govora, iskazivanja osjećaja, itd. U grupnom radu koriste se različite interakcijske igre pomoću kojih se djeci nudi niz interesantnih sadržaja kao što

su: jačanje grupne kohezije, vježbanje percepcije, poticanje kreativnosti i slobodno izražavanje misli. Uz to, potiče se prijateljstvo, druženje i međusobno uvažavanje. Voditeljica radionice zaključuje da se putem rada u skupinama pomaže djetetu da stvori pozitivnu sliku o samome sebi, da ojača i razvije kreativnost, uspješnu komunikaciju itd. Tijekom školske godine organiziraju se zajednička druženja djece, božićna darivanja, itd. Posebna je kvaliteta ovog programa što u njemu zajednički rade i sudjeluju djelatnici prosvjete i sustava socijalne skrbi povezujući sve službe na lokalnoj sredini koje mogu doprinijeti dobrobiti djece.

Andreja Pravdić, unutar novoosnovane Sekcije za nevladin sektor, predstavlja je rad „Centra za djecu, mlade i obitelj Velika Gorica - mjesta podrške, učenja i kreativnosti“ (Matijević, Pravdić). Centar, iako je gradska ustanova, djeluje kao da se radi o privatnoj inicijativi. Zaposlene su 4 djelatnice (ravnateljica - psihologinja, socijalna radnica, dvije socijalne pedagoginje). Svi programi prate preventivne trendove te su raspoređeni u Programe pozitivnog razvoja te Preventivne programe (univerzalna, selektivna i indicirana razina). Trenutno se u Centru održava 14 programa pozitivnog razvoja, 11 preventivnih programa na univerzalnoj razini, 5 preventivnih programa na selektivnoj razini i 1 preventivni program na indiciranoj razini. Uz sve to provode individualni i grupni savjetodavni rad, edukaciju volontera i honorarnih stručnjaka te edu-

kaciju stručnjaka koji rade s djecom i mladima na području Velike Gorice.

U zaključnom dijelu skupa je predsjednica HUSP-a Dubravka Marušić, kao član Upravnog odbora- organizatora skupa, sažela najvažnije zaključke stručnog skupa:

- jedan od ciljeva stručnog skupa je bio prihvaćanje Prijedloga Zakona o socijalno pedagoškoj djelatnosti, izrađenog u suradnji s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi. Predsjednica izražava svoje zadovoljstvo činjenicom da je Prijedlog Zakona o socijalno pedagoškoj djelatnosti jednoglasno prihvaćen, te zaključuje da je jedan od ciljeva skupa uspješno ostvaren.

- sudionici su se tijekom radionica i izlaganja aktualnih trendova iz teorije i prakse vezane uz prevenciju poremećaja u ponašanju složili da je razmjena iskustava iznimno potrebna i važna u procesima zajedničkog razvijanja profesionalnog identiteta struke, te tako doprinosi i promicanju socijalne pedagogije.

Predsjednica izražava svoje zadovoljstvo što je skupu prisustvovalo 115 sudionika (87 od registrirana 92 člana HUSP-a), te u narednoj 2008. godini najavljuje slijedeći stručni skup u ciklusu Teorija i praksa zajedno- «Trendovi u dijagnostici».

Pripremila: Kristina Starčević